

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/142/2023
Identifikačné číslo spisu:	1717207980
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1717207980.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, zastúpený advokátskou kanceláriou JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s. r. o., so sídlom Martinčekova 13, Bratislava, proti žalovanej: M. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. XXXX/XX, S., o zaplatenie 4.842,73 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Pezinok č. k. 8Csp/145/2017, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. novembra 2022 sp. zn. 14Co/40/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 22. novembra 2022 sp. zn. 14Co/40/2019 vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania z r u š u j e a vec mu vracia v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 8Csp/145/2017 - 97 zo dňa 28. 11. 2018 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) rozhodol tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 3.942,21 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.942,21 Eur od 01. 11. 2017 do zaplatenia (výrok I). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 7 % (výrok III.).

1.1. Právny predchodca žalobcu sa žalobou domáhal od žalovanej zaplatenia istiny vo výške 4.842,73 Eur, úrokov vo výške 1.570,97 Eur, úrokov vo výške 947,88 Eur, úrokov zo zostatku nesplatennej istiny, t. j. zo sumy 4.842,73 Eur vo výške 12,9 % ročne od 01. 11. 2017 do zaplatenia, úrokov z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 4.842,73 Eur od 01. 11. 2017 do zaplatenia, poplatkov vo výške 41,42 Eur a taktiež aj priznania nároku na náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 05. 11. 2013 bola medzi stranami sporu uzavretá zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej len Zmluva). Na základe predmetnej Zmluvy bol žalovanej poskytnutý zo strany žalobcu úver vo výške 5.050 Eur. Žalovaná sa podľa Zmluvy zaviazala vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v splátkach vo výške uvedenej v Zmluve. V dobe od uzatvorenia Zmluvy žalovaná splnila svoj záväzok len čiastočne. V zmysle Obchodných podmienok žalobcu pre úver, ak je klient v omeškaní s plnením čo i len jednej splátky, veriteľovi vzniká nárok požadovať predčasné splatenie úveru vrátane príslušenstva. Žalobca pred zosplatením úveru aplikoval voči žalovanej postup podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) a zaslal

žalovanej upozornenie pred zosplatením úveru. Vzhľadom na to, že žalovaná úhradu pohľadávky nevykonala do 15 kalendárnych dní od doručenia upozornenia, žalobca pristúpil k zosplateniu úveru listom Výzva na úhradu dlžnej sumy. Žalovaná aj napriek tomuto dlžnú pohľadávku neuhradila. Právnym titulom, na základe ktorého si žalobca uplatnil voči žalovanej nárok na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom je zmluva o úvere uzatvorená v súlade s § 497 a nasl. Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ). V súlade s Obchodnými podmienkami žalobcu vznikla žalovanej povinnosť zaplatiť za poskytnutý úver úroky. Úroková sadzba je v Zmluve dojednaná vo výške 12,9 % ročne. V súdnom konaní si žalobca uplatňoval ďalej aj zákonné úroky z omeškania vo výške 5,05 % ročne odo dňa 01. 11. 2017 (odo dňa nasledujúceho po dni vystavenia listiny Aktuálny stav úveru), nakoľko do predchádzajúceho času sú úroky vyčíslené.

1.2. Súd prvej inštancie predmetný spor právne posúdil podľa ustanovení § 52, § 53, § 101, § 103, § 517, § 565 Občianskeho zákonníka; § 497, § 506 Obchodného zákonníka; § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), c), g), § 9 ods. 1, ods. 2 písm. j), k), y), § 11 ods. 1 písm. b), d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia Zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

1.3. Po vykonanom dokazovaní mal súd prvej inštancie za preukázané, že medzi stranami nie je sporným, že uzavreli Zmluvu o úvere - pôžička na bývanie vo výške 5.050 Eur, ktorú treba posudzovať ako spotrebiteľskú zmluvu, ktorou sa žalovaná zaviazala dlžnú sumu splácať k 20. dňu v mesiaci s počtom splátok 120, s výškou mesačnej splátky 84,27 Eur, výška úrokovej sadzby 12,9 % ročne, RPMN 14,27 %, priemerná RPMN 18,84 %, celková výška nákladov 4.051,11 Eur, poistenie - základný súbor poistenia. Dátum prvej splátky 20. 12. 2013, dátum konečnej splátky 20. 11. 2023. Tak, ako je zrejmé z obsahu formulárovej zmluvy, spotrebiteľ nemal možnosť rozhodnúť sa, či využije službu poistenia alebo nie, ale podpisom Zmluvy mu bolo poistenie prostredníctvom tejto časti nanútené. Mohol si vybrať iba konkrétny súbor poistenia. Uzatvorenie poistenia bolo podmienkou získania úveru, a preto podľa § 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch náklady súvisiace s poistením mali byť zahrnuté do výšky RPMN. Žalobca výzvou zo dňa 27. 03. 2015 oznámil žalovanej, že úverová pohľadávka k 27. 03. 2015 sa stane predčasne splatnou v celom rozsahu. Výška dlžnej sumy, ktorú žalobca eviduje je istina 4.842,73 Eur, úrok 258,70 Eur, poplatky za upomienku 39,61 Eur a poistné 24,81 Eur. Podľa aktuálneho stavu úveru, žalobca preukázal, že žalovaná vykonala dňa 20. 11. 2014 poslednú splátku v časti 2,04 Eur s poistením 8,27 Eur, kde následne dňa 20. 12. 2014 z výpisu vyplýva, že uhradila sumu 8,27 Eur, ako aj dňa 20. 01. 2015, čo bolo zarátané na poistné.

1.4. Vznesenú námietku premĺčania žalovanou súd prvej inštancie považoval za nedôvodnú, čo odôvodnil tým, že začiatok plynutia premĺčacej doby je potrebné stanoviť v súlade s § 103 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na skutočnosť, že v predmetnom spore došlo k predčasnému zosplateniu úveru až dňa 27. 03. 2015 a žaloba bola podaná na súde dňa 06. 12. 2017, do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti celého dlhu sa premĺčajú jednotlivé splatné splátky. Nepremĺčanými splátkami sú tak splátky splatné tri roky spätne od podania žaloby, teda splátky splatné po 20. 12. 2014. Jedná sa tak o 108 nepremĺčaných splátok. Žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť dňa 27. 03. 2015, premĺčacia doba však nezačala plynúť od tohto zosplatenia, ale už od zročnosti nesplnenej splátky, ktorá založila právo veriteľa žiadať predčasné splatenie. Žalovaná sa dostala do nepretržitého omeškania od splátky z 20. 12. 2014, uvedené vyplýva aj z dokumentu Aktuálny stav úveru, ktorý tvorí prílohu žaloby. V tomto prípade nebola zaplatená riadne a včas v plnej výške splátka splatná dňa 20. 12. 2014 a odvtedy začala plynúť premĺčacia doba pre splatnosť celého zvyšku dlhu žalovanej, ktorá uplynula najneskôr dňa 20. 12. 2017. Žaloba bola na súde podaná 06. 12. 2017, preto súd prvej inštancie dospel k záveru, že nárok žalobcu nie je premĺčaný. Nakoľko nárok žalobcu nepovažoval súd prvej inštancie za premĺčaný, preskúmal Zmluvu o úvere a zistil, že neobsahuje všetky náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Podľa ust. § 9 ods. 2 písm. j) predmetného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať aj RPMN a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy. V predmetnej Zmluve absentuje údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, pričom v Zmluve je uvedená len celková výška nákladov v sume 4.051,11 Eur. Tento údaj je však nepostačujúci, nakoľko podľa názoru súdu prvej inštancie údaj o celkovej čiastke musí byť v zmluve riadne vyčíslený a nie je

možné používať iba odkaz na súčet výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom. Žalobca síce v Zmluve uvádza celkovú výšku nákladov vo výške 4.051,11 Eur, avšak uvedený údaj nekorešponduje s ďalšími údajmi v Zmluve uvedenými. Nakoľko podľa údajov uvedených v Zmluve je celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ uhradiť súhrnne 9.101,11 Eur, avšak pokiaľ mala žalovaná zaplatiť 120 mesačných splátok po 84,27 Eur, tak to celkovo predstavuje sumu 10.112,40 Eur a keďže úver bol poskytnutý vo výške 5.050 Eur náklady potom predstavujú sumu 5.062,40 Eur. Celková výška nákladov má ďalej vplyv aj na vyčíslenie samotnej RPMN, kde je základom výpočtu výška nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom a pokiaľ tento údaj nie je správny, tak ani výška RPMN nemôže byť správne stanovená. V prípade, ak by sa pri výpočte RPMN zobrala do úvahy výška splátky uvedená v Zmluve - 84,27 Eur, tak RPMN by predstavovala 17,11 % a nie 14,27 % ako je uvedené v predmetnej Zmluve. Z tohto vyplýva, že v Zmluve je taktiež nesprávne uvedená výška RPMN. Údaje uvedené v Zmluve nekorešpondujú so skutočnosťou, čoho dôsledkom je bezúročnosť a bezpoplatkovosť celého úveru pre absenciu obligatórnych náležitostí Zmluvy v súlade s § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch. Z listinného dôkazu Aktuálny stav úveru ku dňu 31. 10. 2017, ktorý žalobca predložil k žalobe vyplýva, že žalovaná uhradila sumu vo výške 1.107,79 Eur. Podľa názoru súdu prvej inštancie absencia celkovej čiastky, ktorú má žalovaná zaplatiť, ako aj nesprávne uvedený údaj RPMN má za následok, že daný úverový vzťah sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, a preto žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 3.942,21 Eur, čo predstavuje rozdiel medzi úverom vo výške 5.050 Eur a zaplatenou sumou vo výške 1.107,79 Eur, a z toho dôvodu súd prvej inštancie v tejto časti žalobe vyhovel a zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 3.942,21 Eur s 5,05 % ročným úrokom z omeškania od 01. 11. 2017 do zaplatenia, ako požadoval žalobca vo svojej žalobe s poukazom na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Vo zvyšnej časti týkajúcej sa zaplatenia istiny 900,52 Eur, úrokov vo výške 1.570,97 Eur, úrokov vo výške 947,88 Eur, úrokov zo zostatku nesplatennej istiny, t. j. zo sumy 4.842,73 Eur vo výške 12,90 % ročne od 01. 11. 2017 do zaplatenia, poplatkov 41,42 Eur súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len C. s. p.), § 256 ods. 1 C. s. p. a konštatoval, že žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalovanej z dôvodu čiastočného úspechu v spore (žaloba bola zamietnutá v časti istiny 900,52 Eur, ako aj v časti úrokov vo výške 1.570,97 Eur, úrokov vo výške 947,88 Eur, poplatkov 41,42 Eur, úroky zo zostatku 4.842,73 Eur vo výške 12,90 % ročne od 01. 11. 2017 do zaplatenia, čo predstavuje sumu bez úrokov 3.460,79 Eur, keď v tejto časti bola úspešná žalovaná, to znamená, že žalobca mal úspech 53 %, žalovaná 46 %. Na základe uvedeného možno skonštatovať, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 7 %.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 22. novembra 2022 sp. zn. 14Co/40/2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil vo výroku I., ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.942,21 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 3.942,21 Eur od 01. 11. 2017 do zaplatenia a vo výroku III. o trovách konania (prvý výrok), odvolanie žalovanej voči druhému výroku odmietol (druhý výrok) a žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie v prvom výroku je vecne a právne správny, je výsledkom vykonaného dokazovania, a ako taký ho odvolací súd potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2 C. s. p.). Odvolateľka v odvolaní neuvádzala podstatné, rozhodujúce, konkrétne, právne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie odvolacieho súdu.

2.2. K námietkam odvolateľky uviedol, že právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť ku dňu 27. 03. 2015. Premlčacia doba však nezačala plynúť od tohto zosplatenia, ale už od zročnosti nesplnenej splátky, ktorá založila právo veriteľa žiadať predčasné splatenie. V prípade žalovanej nebola zaplatená riadne a včas splátka splatná dňa 20. 12. 2014 a odvtedy začala plynúť premlčacia doba pre splatnosť celého zvyšku dlhu žalovanej, ktorá uplynula najneskôr dňa 20. 12. 2017. Žalobca podal žalobu na súd dňa 06. 12. 2017, t. j. pred uplynutím premlčacej doby, a preto jeho nárok nie je premlčaný.

2.3. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 396 ods. 1, v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 C. s. p. Žalobca bol v odvolacom konaní úspešný, a preto mu vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie s poukazom na ustanovenie § 262 ods. 2 C. s. p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) C. s. p.) a tiež, že rozhodnutie odvolacieho súdu vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) C. s. p.).

3.1. Namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu postráda riadne odôvodnenie. Odvolací súd sa nedostatočne procesne vysporiadal so skutočnosťou, či sa súd prvej inštancie zaoberal ako predbežnou právnou otázkou, či došlo zo strany právneho predchodcu žalobcu pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt k splneniu podmienok podľa § 92 ods. 8 prvej vety Zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej aj Zákon o bankách), a či bola žalovaná zo strany právneho predchodcu riadne vyzvaná v zmysle § 53 ods. 9 OZ na úhradu dlžnej splátky, ktorý ustanovuje, že ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 OZ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Od vyriešenia uvedenej právnej otázky záviselo rozhodnutie súdu, či je alebo nie je žalobca v konaní aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby, čo má následne vplyv na zosplatenie úveru. Podmienky platnosti postúpenia pohľadávky súd prvej inštancie neskúmal a odvolací súd iba potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie.

3.2. Dovolateľka namietala aj to, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom žalovaná videla v tom, že odvolací súd dospel k rovnakému nesprávne právnemu záveru ako súd prvej inštancie, že žalobca je v konaní aktívne vecne legitimovaný, bez toho, aby sa touto otázkou zaoberal. Dovolateľka poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/162/2020 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR pod poradovým číslom 6/2022, v ktorom bola vyslovená právna veta: „V sporoch s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitímáciu z úradnej povinnosti. Dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 vety prvej Zákona o bankách pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa.“ Namietala, že odvolací súd sa otázkou vecnej legitímácie vôbec nezaoberal, v dôsledku čoho sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

3.3. Z týchto dôvodov navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

4. Žalobca navrhol podané dovolanie zamietnuť, resp. odmietnuť nakoľko dovolanie považoval za nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 C. s. p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. Žalovaná vyvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. a namietala arbitrárnosť rozhodnutí súdov nižších inštancií, ktoré napriek ustálenej súdnej praxi dovolacieho súdu neskúmali vecnú legitímáciu žalobcu hoci ide o spor s ochranou slabšej strany.

7. Najvyšší súd vo veci sp. zn. 4Cdo/162/2020 uverejnenej v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR pod poradovým číslom 6/2022 uviedol, že „V sporoch s ochranou slabšej strany súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz (§ 295 C. s. p.). Zároveň je potrebné v individuálnych spotrebiteľských sporoch dôsledne aplikovať aj ustanovenie § 132 ods. 3 C. s. p., lebo nemôže byť na ťarchu spotrebiteľa, ak žalobca v žalobe iba označí, ale nepripojí všetky dôkazy na podporu svojich tvrdení. V dôsledku informačného deficitu, ktorý je pre spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch obvyklý, musí dôkaznú povinnosť za spotrebiteľa suplovať súd, a to aj v prípade, ak spotrebiteľ nepredložil alebo nemôže predložiť dôkazy vlastnou vinou. Z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (C-40/08, C-618/10, C-243/08) vyplýva, že v spotrebiteľských sporoch je revitalizovaná nielen dôkazná

povinnosť spotrebiteľa, ale aj jeho povinnosť tvrdenia. Toto pravidlo neplatí jedine vtedy, ak spotrebiteľ s takýmto postupom nesúhlasí, teda prejaví vôľu byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou naďalej viazaný (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1030-1031 s.). Zásada koncentrácie konania sa uplatňuje výlučne v sporovom konaní. Jej použitie v sporoch s ochranou slabšej strany je limitované. Zo základného princípu zakotveného v článku 6 Základných princípov C. s. p. vyplýva, že ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu, je prípustné modifikovať všeobecné pravidlo, že strany sporu majú možnosť uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany v rovnakej miere. Slabšia strana (vo význame ustanovení § 290 až 323 C. s. p.) je zvýhodnená pri realizácii tohto procesného práva. Procesné úkony slabšej strany nepodliehajú sudcovskej koncentrácii konania, zákonná koncentrácia v materiálnom význame de facto existuje aj v konaniach s ochranou slabšej strany (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 579 s., 584 s.). Pasivita žalovaného v konaní nemôže mať za následok aplikáciou ustanovenia § 151 ods. 1 a 2 C. s. p. povinnosť všeobecného súdu priznať akýkoľvek uplatnený nárok (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. júna 2019, sp. zn. I. ÚS 246/2019). „

7.1. V danej veci bol predmet konania skutkovo obdobný (nárok nebankového subjektu na dlh z úverovej zmluvy postúpený bankou po vyhlásení mimoriadnej splatnosti celého dlhu). Dovolací súd v danej veci vyslovil názor, že dovolateľka (nebankový subjekt) v spore nepreukázala aktívnu vecnú legitímáciu z dôvodu nepreukázania splnenia podmienok pred postúpením pohľadávky bankou podľa § 92 ods. 8 vety prvej Zákona o bankách na nebankový subjekt, bez splnenia ktorých je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka vylúčené a následne postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením je neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Na absolútnu neplatnosť postúpenia musí súd prihliadnuť aj bez námietky (z úradnej povinnosti) (R 60/2018). Zároveň aj vecnú legitímáciu súd skúma z úradnej povinnosti, ktorej nedostatok má za následok zamietnutie žaloby bez vecného prejednávania.

8. V posudzovanom prípade obsah spisu dáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) C. s. p.. Odvolací súd potvrdil vyhovujúci rozsudok súdu prvej inštancie bez toho, aby sa zaoberal otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu ako predbežnou, napriek tomu, že ide o spor s ochranou slabšej strany, pričom z judikatúry najvyšších súdnych autorít vyplýva, že túto otázku skúma z úradnej povinnosti.

9. Tým, že odvolací súd a rovnako aj súd prvej inštancie otázku vecnej legitímácie neskúmali, porušili právo dovolateľky na súdnu ochranu a spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z tohto dôvodu je dovolanie žalovanej procesne prípustné podľa § 420 písm. f) C. s. p. a dôvodne namieta ňou uvádzanú procesnú vadu zmätočnosti, pretože týmto nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu bolo znemožnené realizovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 C. s. p.). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 C. s. p.). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 2 C. s. p.). Jeho povinnosťou v ďalšom konaní bude predovšetkým preskúmať aktívnu legitímáciu žalobcu z hľadiska splnenia podmienok pred postúpením pohľadávky bankou podľa § 92 ods. 8 vety prvej Zákona o bankách, ako aj z hľadiska splnenia podmienok vyhlásenia mimoriadnej splatnosti dlhu právnym predchodcom žalobcu, predovšetkým výzvy podľa § 53 ods. 8 OZ (s odkazom na rozhodnutie sp.zn. 5Cdo/2/2023).

11. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C. s. p.). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

12. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.